

Från Boo hembygdsgård till Strömmen

1. BOO HEMBYGDSGÅRD

Det lilla torpet är det ursprungliga Koldalen, ett torp som förr tillhörde Tollare. Tvåvåningshuset flyttades till platsen på 1940-talet. Det låg ursprungligen intill Tollare skola (vid torpet Nybacka).

Från hembygdsgården följer Du Nämdöstigen och viker av till höger på Sjöängsvägen. Efter drygt 500 meter kommer Du till den ovannämnda parkeringsplatsen. Leden går upp i skogen, till höger. Till vänster går en väg spärrad av en bom. Om du gör en avstickare på den, kommer Du ner till badplatsen vid den vackra Glasbrukssjön.

2. GLASBRUKSSJÖN

Glasbrukssjön är en källvattensjö omgärdad av höga berg. Den är relativt opåverkad av föroreningar och är en attraktiv badsjö.

Vid Sjöängsvägens parkeringsplats ansluter Booledden till ett belyst motionsspår. Tag till vänster på spåret! Efter ca 300 meter kommer du till den lilla skogssjön Svartpotten.

3. SVARTPOTTEN

Vi är framme vis en liten skogssjö med brunt humusrikt vatten. Myrmarken i sjöns norra ände är bevuxen med bland annat stora buskage av pors samt med skvattram.

4. DANMARKS ÄNGAR

Förr fanns här två ängar, men den lilla är idag så igenvuxen att den är svår att se. Längs kanten mot de omgivande bergen växer ädellövträd, framför allt ek, samt hassel. Där leden vänder tillbaka längs ängens norra ände finns en stig längs en bäckravin ner till Stora Ängsviken. Från ängens sydöstra hörn är det möjligt att ta sig upp på berget, om man tycker om att klättra. Därifrån har man en strålande utsikt över Skurusundet, Stockholm och Lidingö.

5. STORA ÄNGSVIKEN

Ravinen i sig är mycket vacker. Viken är ganska skyddad, omgiven som den är av höga berg. Utåt syns Danmarks holme med en del äldre hus, och där bakom Brevik på Lidingö.

Leden fortsätter nu genom omväxlande skogsmarker med gran- och blandskog i sänkorna och hållmarkstallskog på höjderna. En dryg kilometer från Danmarks ängar kommer du fram till Krokträskan.

6. KROKTRÄSKEN

Runt de små humusrika sjöarna finns små områden av myrmarker med en vegetation som påminner om den kring Svartpotten. Naturen runt sjöarna består av vacker hållmarkstallskog med inslag av ren hållmark. När du lämnar Krokträskan har Du Krokhöjden söderut och Kummelbergets industriområde mot norr.

Norr om Kummelbergets industriområde, ca 500 meter från själva leden, ligger **VITTJÄRN (Trollsjön) - 7** som är en näringsfattig källvattensjö. Sjön är en av Stockholmstraktens klaraste sjöar och en populär badsjö.

Leden korsar nu Skarpövägen i gångtunnel och fortsätter åt höger mellan Skarpövägen och Myrsjön. Myrsjön är ingen ursprunglig sjö, utan har uppkommit när man torrlade myrar och kärrmarker i området. Vattnet leddes till "Fruns myra" som döptes om till "Stora Dammen" – som alltså är ursprunget till dagens Myrsjö.

När du kommer till Myrsjöns östra ände korsar du Hasseluddsvägen och viker in till höger på Margretebergsvägen. När Du passerat villorna och kommit fram till koloniområdet öppnar sig till höger en vacker sprickdal med branta stup. Lite längre fram kommer du till före detta Rensättra gårds marker, som nu delvis är bebyggda. När Du fortsatt stigen fram en bit kommer du till en ny sprickdal till höger. När du passerat den har du Kyrkskogen till höger. Här finns ett par **FORNLÄMNINGAR - 8** i västerslutningen. Gravfälten är från yngre järnåldern (ca 500-1000 e. Kr.) och har troligen varit gravplats för det förhistoriska Rensättra.

Booledden fortsätter ner till Sågsjön. På en av uddarna finns en iordningställd grillplats.

9. SÅGSJÖN

Sågsjön är en del av sprickbildningen Kilsviken-Sågsjön-Näckdjupet-Kummelnäsviken. Sjön är näringsrik, som en följd av tidigare utsläpp från kringliggande bebyggelse. Detta leder till återkommande algbloomingar. Biologer från Stockholms Universitet har undersökt sjön sedan 1956. Fram till 1987 fanns det flodkräfta i Sågsjön.

Boo-leden fortsätter nu på berget längs Sågsjön. På höger sida, strax innan leden når fram till Värmdövägen, ligger Boo kyrka.

10. BOO KYRKA

Kyrkan låg ursprungligen vid Boo gård (det som idag är Boo kapell), och kyrkogården låg på andra sidan vattnet på Skogsö. När landsvägen i stället för vattnet blev den viktigaste transportleden hamnade denna kyrka

lite avses och man bestämde sig för att bygga en ny kyrka vid Sågtorp. Kyrkogården togs i bruk 1911, men kyrkan inte invigdes förrän 1923. Kyrkan är byggd av lokala stenarbetare. Den är ritad av Martin Hedvall och har målningar av Olle Hjortzberg.

Mellan kyrkan och Värmdövägen ligger området Sågtorp. Här låg förr centralpunkten i Boo, med bl.a. det kommunalhuset och ett ålderdomshem. Den gamla skolan från 1873 är flyttad till Graninge stiftsgård. Den nuvarande Sågtorpskolan är från 1949.

På Värmdövägen passerar buss 421-423, som kör gamla vägen (Värmdövägen) genom Nacka mot Slussen, och buss 445, som efter Björknäs kör motorvägen mot Slussen.

Leden följer nu Värmdövägen en bit innan den viker av in mot Ramsmora. Den passerar, men går inte ända fram till **BOO PRÄSTGÅRD - 11**. Ramsmora skänktes 1635 av Olov Bure på Boo gård som prästboställe. Den ursprungliga gården underhölls inte och blev till slut obeboelig. Den nya prästgården byggdes 1881. Den är numera moderniserad. Tidigare fanns öppna verandor med lövsågerier. Idag bedrivs scoutverksamhet på den del som kallas arbetsgården.

Leden fortsätter nu genom skogen. En avstickare går upp till toppen av Himlaberg.

12. HIMLABERG

Med sina 70,4 meter är Himlaberg innerskärgårdens högsta punkt. Från toppen har Du en vidsträckt utsikt. Uppstickande torn är bland annat vattentornet i Gustavsberg och observatoriet i Saltsjöbaden. Vid klart väder kan man se ända till Vaxholm i norr. Söder om toppen finns välutvecklade strandvallar från litorinatiden för 6000 år sedan. Vallarnas klapperstensfält ligger fortfarande i öppen dag, vilket är unikt i Nackaområdet.

I området kring Himlaberg ser du träd målade med vita band. De visar gränsen för Velamsunds naturreservat. Efter Himlaberg går resten av Boo-leden inom naturreservatet.

Ett av syftena med att naturskydda det stora Velamsundsområdet var att det ska fortsätta vara tillgängligt för rekreation och friluftsliv. Andra syften var att markskötseln ska kunna planeras så att gamla ängsmarker hålls öppna och vissa skogsområden får utvecklas fritt.

Leden går vidare genom tallskog, med hällmarker på höjderna och inslag av löv i sänkorna. Du passerar, på behörigt avstånd, Ramsmora skjutbana. Ca 2 km från Himlaberg når du Velamsunds Gård.

13. VELAMSUNDS GÅRD

Velamsund finns omnämnt redan i källor från 1500-talet, då här fanns två gårdar med självägande bönder. De omvandlades senare till ett adligt gods, och under 1800-talet hörde bl.a. kungafamiljen till ägarna. Sedan 1964 ägs gården och markerna av kommunen.

Av den gamla huvudbyggnaden syns idag bara lite murrester på kullen väster om Velamsundsviken. Huset brann ned 1978, och revs sedan. Mer givande är det förmodligen att ägna en stund åt herrgårdsparken med anor från sent 1600-tal. I de södra delarna finner du fruktträdgården och norr om gårdsplanen finns rester av en romantisk park.

En stor röd tvåvåningsbyggnad på gårdsområdet är idag centrum för Velamsunds naturreservat. Där har Nacka Naturskola sina lokaler. Under dagtid kan du äta medhavd matsäck, gå på toaletten och duscha i huset, och det finns möjlighet att övernatta på ett enkelt vandrarhem. I Långa Raden finns krukmakeri, glasbruk och glasgravyr med försäljning, samt servering. Nacka ridklubb håller till i stallet och ridhuset. Nere vid Insjön finns en badplats med sandstrand.

Från Velamsunds gård fortsätter du på den gamla grusvägen mellan Velamsundsvägen och Insjön. När Du lämnat Velamsunds ekonomibyggnader ser du Vinbergets terrasser, ett ovanligt odlingsförsök från sent 1600-tal som nyligen har restaurerats. En liten bit längre fram har Du öppen mark på vänster sida. Det är Stockängen, ett av de områden som var inhägnade som åker under den tid när gårdens djur gick på skogsbyte i omgivningarna.

Vägen fortsätter att slingra sig fram genom omväxlande skog och öppen mark. När du passerat Lilla Skräddarängen, som också är gammal åkermark, går en väg till vänster. Det är vägen till **KÄRRTORP - 14**. Det är ett av de torp som hört till Velamsunds gård, första gången nämnt 1862 i husförhörlängderna. Det ursprungliga torpet är tyvärr nedbrunnet, men det är återuppbyggt i gammal stil och används idag för omsorgsverksamheter. Chansen är stor att du också kan träffa på en besättning svenska lantrasdjur i hagarna kring torpet.

Du kan nu fortsätta ner till vattnet och kommer då till Kärrtorpsviken. Utanför ligger Getholmen och längre bort Tegelön. Nästa äng är Stora Skräddarängen. Här viker Boo-leden av till höger från grusvägen. Om du följer grusvägen kommer du till Fredriksro.

15. FREDRIKSRO

I Fredriksro ligger en samling hus vackert belägna i slutningen mot Saltsjön. De byggdes i slutet av 1800-talet.

Boo-leden närmar sig sitt slut. Vid Strömmen tar Värmdöleden (en vandringsled ut till skärgården) vid. Vill du

sluta vandringen så följer Du Värmdöleden till Lagnövägen. Buss 423, med gles trafik, går där. Längre ned på Lagnövägen går fler bussar mot centrala Nacka och Slussen.